

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Узбекистан о узајамном подстицању и заштити улагања, сачињен у Ташкенту, 28. октобра 2025. године, у оригиналу на српском, узбекистанском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Узбекистан о узајамном подстицању и заштити улагања у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ
између
Владе Републике Србије
и
Владе Републике Узбекистан
о узајамном подстицању и заштити улагања

Преамбула

Влада Републике Србије и Влада Републике Узбекистан (у даљем тексту појединачно: „Страна”, а заједно: „Стране”),

Желећи да прошире и унапреде економске односе и сарадњу између Страна, ради привлачења и подстицања улагања на територијама држава Страна, која доприносе одрживом развоју у његовим економским, друштвеним и еколошким облицима;

Препознајући значајан допринос који улагања могу имати за одрживи развој држава Страна, укључујући смањење сиромаштва, повећање производних капацитета, економски раст, пренос технологије, као и унапређење људских права и развоја људских потенцијала;

Потврђујући неотуђиво право Страна да уређују питања на територијама својих држава и предузимају мере ради остваривања својих националних јавно-политичких циљева, подстицања циљева одрживог развоја и заштите легитимних циљева од јавног интереса, као што су јавно здравље, национална безбедност, заштита животне средине, очување живих и неживих исцрпивих природних ресурса, радни стандарди, интегритет и стабилност финансијског система и јавна добробит;

Тежећи општем балансу права и обавеза између Страна, улагача и улагања држава Страна у складу са овим Споразумом;

Истичући значај одговорног пословног понашања, промовисања транспарентности и борбе против корупције;

Убеђене да се сва улагања морају вршити у складу са важећим законима и прописима;

Разумевши да ће узајамно подстицање и заштита улагања, у складу са одредбама овог Споразума, допринети значајном повећању међусобних улагања и јачању сарадње између приватних сектора држава Страна;

Сагласиле су се како следи:

Члан 1. Дефиниције

У сврху овог споразума:

1. **„Улагач”** означава:

- а. Свако физичко лице које је држављанин државе једне Стране у складу са њеним националним законодавством и које је извршило улагање на територији државе друге Стране; или
- б. Свако правно лице, укључујући привредна друштва, корпорације и трговинска удружења, под условом да такво правно лице:
 - і. је основано или на други начин ваљано организовано у складу са законодавством државе једне Стране;
 - іі. има своје седиште и центар своје економске или основне пословне активности на територији државе те Стране; и
 - ііі. је извршило улагање на територији државе друге Стране у складу са законодавством државе те Стране.
- в. Овај Споразум се неће примењивати на улагања која су извршили:
 - і. физичка лица која су држављани држава Страна или која имају стално пребивалиште у Држави домаћину;
 - іі. правна лица која су у власништву или под контролом, директно или индиректно, држављана Државе домаћина или треће државе; или
 - ііі. правна лица која су у власништву или под контролом, директно или индиректно, правног лица основаног, организованог или које послује у складу са законима Државе домаћина или треће државе.
- г. Да би имало право на заштиту у складу са овим Споразумом, физичко или правно лице мора испуњавати услове за статус улагача у тренутку када је извршено улагање.

2. **„Улагање”** означава:

Сваку врсту имовине која је директно уложена од стране улагача државе једне Стране на територији државе друге Стране у складу са њеним законодавством, која има обележја улагања, укључујући одређено трајање, улагање капитала и других ресурса, преузимање ризика или очекивање добити или профита. Облици које улагање може имати обухватају:

- а) привредно друштво;
- б) акције, уделе, обвезнице и друге инструменте учешћа у привредном друштву;
- в) покретну или непокретну имовину, као и друга имовинска права као што су хипотеке, залог или други облици обезбеђења;
- г) права интелектуалне својине као што су ауторска и сродна права, патенти, индустријски дизајни или модели, жигови, као и „goodwill”, техничке процесе и знање („know-how”); д) права из концесионих уговора закључених у складу са законодавством Државе домаћина, укључујући лиценце за узгој, експлоатацију или искоришћавање природних ресурса.

Промене у правној форми улагања неће утицати на његову квалификацију као улагање у складу са овим Споразумом, под условом да је таква промена у складу са законима Државе домаћина.

Ради веће правне сигурности, „улагање” не обухвата:

- i. дужничке хартије од вредности које изда Влада Државе домаћина или зајмове дате Влади Државе домаћина;
- ii. портфолио улагања;
- iii. потраживања новчаних средстава која произлазе искључиво из трговинских уговора о продаји робе или пружању услуга, или из давања кредита у вези са трговинском трансакцијом;
- iv. кредите, зајмове или друге новчане ресурсе добијене од банака, суверених фондова и других финансијских институција које се налазе у држави домаћину;
- v. кредите, зајмове или друге новчане ресурсе добијене од страних финансијских институција под гаранцијом Владе Државе домаћина;
- vi. судски, управни или арбитражни налог или пресуду;
- vii. сваки други облик улагања који није усмерен ка стицању економске или друге комерцијалне користи.

3. **„Држава порекла”** означава:

а) у односу на физичко лице — државу Стране чији је улагач држављанин у складу са законима државе те Стране;

б) у односу на правно лице — државу Стране у којој је улагач основан или регистрован у складу са законима државе те Стране.

- 4. **„Држава домаћин”** означава државу Стране на чијој територији се налази улагање.
- 5. **„Законодавство”** означава законе, прописе, правила, уредбе и друге мере које имају обавезујућу правну снагу на територији државе сваке Стране.
- 6. **„Територија”** означава подручје над којим државе Страна остварују своја суверена права и надлежности у складу са својим националним законима и прописима и међународним правом, и то:

а) копнени простор, унутрашње воде и територијално море, укључујући ваздушни простор изнад тих подручја државе Стране;

б) искључиву привредну зону државе Стране утврђену у складу са Делом V Конвенције Уједињених нација о праву мора;

в) епиконтинентални појас државе Стране утврђен у складу са Делом VI Конвенције Уједињених нација о праву мора.

Члан 2.

Обим примене Споразума

- 1. Овај Споразум примењује се на сва улагања која су извршили улагачи државе било које Стране на територији државе друге Стране, која су прихваћена или одобрена као таква у складу са законима и прописима Државе домаћина, без обзира на то да ли су извршена пре или након ступања на снагу овог Споразума.
- 2. Ради веће правне сигурности, овим Споразумом обезбеђује се заштита извршених улагања и улагача, и не односи се на заштиту улагања пре него што је извршено, нити на питања приступа тржишту.

Члан 3.

Однос према другим међународним споразумима

1. Ништа у овом Споразуму неће се тумачити као спречавање државе Стране да испуњава своје обавезе у складу са међународним правом.
2. Свако питање или неусклађеност у погледу односа између овог Споразума и другог међународног споразума чија је било која Страна потписница, решаваће се у складу са Бечком конвенцијом о уговорном праву.

Члан 4.

Институционално управљање

Свака Страна ће одредити надлежни државни орган одговоран за примену и спровођење овог Споразума.

Стране ће подстицати сарадњу између тако одређених органа, у складу са одредбама члана 5.

Члан 5.

Подстицање и олакшавање улагања

1. Стране ће сарађивати у подстицању улагања од стране улагача држављана својих држава на територији државе друге Стране, са посебним нагласком на улагања која подржавају стратегије одрживог развоја државе домаћина.
2. Стране ће размењивати информације које се односе на могућности улагања, као и на законе и прописе својих држава који се примењују на стране улагаче на територијама њихових држава.
3. Стране могу обезбедити финансијске и гаранцијске инструменте за улагања која су обухваћена овим Споразумом. Уколико се такви инструменти користе, они ће подстицати усклађеност са обавезама улагача утврђеним овим Споразумом.
4. Свака Страна ће обезбедити да се све мере које утичу на улагања спроводе на објективан и непристрасан начин, у складу са правним системом њене државе.
5. Свака Страна ће, кад год је то могуће, обезбедити да закони, прописи и општи административни акти њене државе, који су од значаја за питања обухваћена овим Споразумом, буду слободно доступни улагачима.

Члан 6.

Национални и третман најповлашћеније нације

1. Свака Страна ће улагањима улагача државе друге Стране обезбедити третман који није мање повољан од оног који, у сличним околностима, пружа улагањима улагача сопствене државе или улагањима улагача било које треће државе, зависно од тога који је повољнији.
2. Свака Страна ће на територији своје државе улагачима државе друге Стране, у погледу управљања, одржавања, коришћења, уживања или располагања њиховим улагањима, обезбедити третман који није мање повољан од оног који пружа улагачима сопствене државе или улагачима било које треће државе, зависно од тога који је повољнији.
3. Ради веће правне сигурности, израз „сличне околности” из става 1. подразумева свеобухватно разматрање, од случаја до случаја, свих околности улагања, укључујући, али не ограничавајући се на:

- а) утицај улагања на трећа лица и локалну заједницу;
 - б) утицај улагања на локалну, регионалну или националну животну средину, укључујући кумулативне ефекте свих улагања у оквиру једне јурисдикције;
 - в) сектор у коме је улагање извршено;
 - г) циљ државног акта или мере о којој је реч; и
 - д) регулаторни поступак који је примењен у вези са државним актом или мером.
4. Третман предвиђен у ставовима 1. и 2. неће се тумачити као обавеза која искључује мере које се односе на националну безбедност, јавну безбедност или јавни поредак, нити као обавеза Стране да улагачима државе друге Стране и њиховим улагањима омогући примену погодности које проистичу из:
- а) чланства или учешћа државе у постојећим или будућим зонама слободне трговине, царинским унијама, економским унијама, заједничким тржиштима или монетарним унијама;
 - б) постојећег или будућег споразума о слободној трговини;
 - в) међународног споразума или домаћег законодавства које се у целини или углавном односи на опорезивање; или
 - г) других споразума о избегавању двоструког опорезивања, као и учешћа у царинским унијама и зонама слободне трговине, или на основу принципа реципроцитета са трећом државом.
5. Одредбе овог Споразума које се односе на национални третман и третман најповлашћеније нације неће се примењивати:
- а) на решавање спорова између једне Стране и улагача државе друге Стране;
 - б) у вези са приватним земљиштем и стицањем права својине над приватним земљиштем.

Члан 7.

Минимални стандард поступања

1. Свака Страна ће улагањима обезбедити третман у складу са минималним стандардом поступања међународног обичајног права према странцима, који обухвата правично и једнако поступање, као и пуну заштиту и безбедност.
2. Ради веће правне сигурности, став 1. прописује минимални стандард поступања према странцима по међународном обичајном праву као минимални стандард поступања који се мора обезбедити улагањима обухваћеним овим Споразумом. Појмови „правично и једнако поступање” и „пуна заштита и безбедност” не подразумевају третман који би био већи или шири од оног који је захтеван тим стандардом, нити стварају додатна материјална права.

Обавеза из става 1. да се обезбеди:

- а) „**правично и једнако поступање**” односи се искључиво на обавезу Стране да не ускрати правду ниједном улагачу у кривичним, парничним или управним поступцима, у складу са начелом правичног поступка које је садржано у водећим правним системима света;

б) „пуна заштита и безбедност” односи се искључиво на обавезу Стране у погледу **физичке безбедности улагача и улагања**, а не на било коју другу обавезу.

3. Утврђивање повреде неке друге одредбе овог Споразума или посебног међународног споразума не значи аутоматски да је дошло до повреде овог члана.
4. Ради веће јасноће, Стране потврђују своје заједничко разумевање да израз „обичајно међународно право”, како уопштено тако и у смислу у којем је употребљен у овом Споразуму, проистиче из опште и доследне праксе држава које ту праксу примењују у складу са правним обавезама.
5. Ради веће правне сигурности, сама чињеница да Страна предузме или пропусти да предузме меру која можда није у складу са очекивањима улагача не представља повреду овог члана.
6. При разматрању наводне повреде овог члана, трибунал образован у складу са чланом 24. овог Споразума ће узети у обзир чињеницу да ли је улагач покушао да оствари правну заштиту пред домаћим судовима или трибуналима пре покретања поступка по овом Споразуму.

Члан 8.

Експропријација и накнада

1. Ниједна Страна неће непосредно или посредно национализовати или експроприсати улагање, нити предузимати мере које имају ефекат једнак национализацији или експропријацији, осим:
 - а) у јавном интересу;
 - б) на недискриминаторан начин;
 - в) уз исплату брзе, адекватне и ефективне накнаде; и
 - г) у складу са законитим поступком.
2. Посредна експропријација настаје када мера или низ мера државе једне Стране има ефекат еквивалентан непосредној експропријацији, тако што суштински и трајно лишава улагача основних атрибута својине над његовим улагањем, укључујући право коришћења, уживања и располагања, без формалног преноса својине или непосредног одузимања.
3. Утврђивање да ли мера или низ мера државе Стране у одређеном случају представља посредну експропријацију захтева процену од случаја до случаја, засновану на чињеницама, при чему се узима у обзир:
 - а) економски утицај мере или низа мера, при чему сама чињеница да мера има неповољан ефекат на економску вредност улагања не значи да је дошло до посредне експропријације;
 - б) трајање мере или низа мера;
 - в) карактер мере или низа мера, нарочито њихов циљ, контекст и намеру; и
 - г) да ли мера или низ мера представљају повреду раније обавезујуће писане обавезе Стране према улагачу, било путем уговора, дозволе или другог правног акта.
4. Недискриминаторне регулаторне мере које држава Страна доноси и примењује ради заштите легитимних циљева од јавног интереса, као што

су јавно здравље, јавна безбедност и заштита животне средине, не представљају посредну експропријацију.

5. Накнада из става 1. биће еквивалентна фер тржишној вредности експроприсаног улагања непосредно пре извршене експропријације и не сме одражавати било какву промену вредности која је последица саме експропријације.
6. Накнада ће бити исплаћена без одлагања, мора бити у потпуности остварива и слободно преносива.
7. Ако је фер тржишна вредност исказана у слободно конвертибилној валути, накнада из става 1. неће бити мања од фер тржишне вредности на дан експропријације, увећане за камату по комерцијално разумној стопи за ту валуту, обрачунату од дана експропријације до дана исплате.
8. Погођени улагач има право, у складу са законодавством државе Стране која је извршила експропријацију, на преиспитивање свог случаја и процену вредности улагања од стране судског или другог независног органа државе те Стране, у складу са принципима утврђеним овим чланом.
9. При разматрању наводне повреде овог члана, трибунал образован у складу са чланом 24. узеће у обзир да ли је улагач покушао да оствари правну заштиту пред домаћим судовима или трибуналима пре покретања поступка по овом Споразуму.
10. Овај члан се не примењује на издавање одобрења за коришћење заштите права интелектуалне својине, нити на опозив, ограничење или остваривање права интелектуалне својине, у мери у којој је такво издавање, опозив, ограничење или стварање у складу са Споразумом о оснивању Светске трговинске организације од 15. априла 1994. године.

Члан 9.

Накнада штете

1. Улагачима чија улагања претрпе губитке услед рата, оружаног сукоба, револуције, стања националне опасности, устанка или грађанских немира, биће обезбеђен третман који није мање повољан од оног који држава домаћин обезбеђује сопственим улагачима или улагачима треће државе, у погледу повраћаја, обештећења, накнаде или другог облика намирнења.
2. Не доводећи у питање став 1. овог члана, улагачу ће бити обезбеђена адекватна накнада уколико, у било којој од ситуација наведених у том ставу, претрпи губитке који произлазе из:
 - а) захтева за привременим располагањем имовином улагача од стране оружаних снага или органа власти Државе домаћина; или
 - б) уништења имовине улагача од стране оружаних снага или органа власти Државе домаћина, које није настало у борбеним дејствима или није било условљено насталом ситуацијом.

Члан 10.

Трансфер средстава

1. Свака Страна ће, у складу са законодавством своје државе, а након измирења пореских обавеза, дозволити слободан трансфер средстава која се односе на улагање, и то нарочито:

- а) капитала и додатних износа капитала који се користе за одржавање и повећање улагања;
 - б) профита, дивиденди, камата, капитала, добитака, накнада по основу тантијема, управљачких накнада, техничке помоћи и других накнада, као и приноса у натури;
 - в) отплате било ког зајма, укључујући камату, који се непосредно односи на улагање;
 - г) прихода од продаје удела или акција;
 - д) прихода које улагачи остваре у случају продаје, делимичне продаје или ликвидације;
 - ђ) исплата које проистичу из арбитражних или других одлука у инвестиционим споровима;
 - е) износа накнаде у случају експропријације; или
 - ж) плата и других примања држављана државе једне Стране којима је дозвољено да раде на територији државе друге Стране у вези са улагањем.
2. Свака Страна може привремено ограничити или одложити трансфер применом закона и прописа своје државе на једнак, недискриминаторни и правични начин и у доброј вери у случајевима који се односе на:
- а) пореске обавезе;
 - б) стечај, несолвентност или заштиту права поверилаца;
 - в) емитовање, трговање или пословање са хартијама од вредности, фјучерсима, опцијама или дериватима;
 - г) кривична или казнена дела;
 - д) финансијско извештавање, вођење евиденција или трансфере који су неопходни ради пружања помоћи органима за спровођење закона или финансијским регулаторним органима; или
 - ђ) извршење налога или пресуда у судским или управним поступцима.
3. Трансфери плаћања вршиће се без одлагања, у слободно конвертибилној валути, по девизном курсу који важи на дан трансфера, у складу са националним законодавством Државе домаћина.

Члан 11.

Привремене заштитне мере

1. У случају озбиљних потешкоћа у платном билансу или спољно-финансијских тешкоћа, или у случају непосредне претње од таквих потешкоћа, држава Стране може усвојити или задржати мере које би иначе биле неусклађене са њеним обавезама из овог Споразума, укључујући ограничења плаћања или трансфера предвиђена чланом 10. овог Споразума. Стране су сагласне да посебан притисак на платни биланс државе Стране која је у процесу економског развоја може захтевати примену ограничења ради очувања, између осталог, нивоа финансијских резерви неопходних за спровођење програма економског развоја.
2. Ограничења из става 1. овог члана морају:
 - а) бити у складу са одредбама Споразума о чланству у Међународном монетарном фонду;

б) не прелазити меру која је неопходна за решавање околности описаних у ставу 1;

в) бити привремена и поступно укидана како се околности из става 1. побољшавају;

г) се примењивати на недискриминаторан начин, тако да улагачи државе друге Стране буду третирани не мање повољно од улагача државе која није страна овог Споразума; и

д) бити без одлагања саопштена другој Страни.

Члан 12.

Усклађеност са законима и међународним обавезама

1. Улагачи и њихова улагања морају бити у складу са свим законима, прописима, административним правилима и политиком Државе домаћина који се односе на оснивање, стицање, управљање, пословање и располагање улагањима.
2. Улагачи и њихова улагања морају бити у складу са пореским прописима Државе домаћина, укључујући благовремено извршавање пореских обавеза.
3. Улагачи и њихова улагања ће управљати и обављати своје пословање на начин који је у складу са обавезама држава Страна које произлазе из међународних споразума који се односе на људска права, рад, заштиту животне средине и климатске промене.
4. Свака Страна ће настојати да поступа у складу са међународним правом, укључујући и обавезе из међународних споразума који се односе на људска права, рад, заштиту животне средине и климатске промене, и обезбедиће да закони, политике и мере њене државе буду у складу са тим обавезама.

Члан 13.

Улагања и животна средина

1. Стране су сагласне да није примерено подстицати улагања слабљењем или укидањем мера заштите животне средине које су обезбеђене домаћим законодавством њене државе.

Сходно томе, свака Страна ће обезбедити да се не одриче, нити на други начин умањује примену таквих закона, нити ће нудити одрицање или умањење, у обиму који би ослабио или смањио заштиту животне средине предвиђену домаћим законом те државе или међународним споразумима о заштити животне средине, као и да не пропусти да ефективно примењује законе своје државе о заштити животне средине кроз трајан или понављајући ток поступања или непоступања.

Уколико једна Страна сматра да је друга Страна понудила такав вид подстицања, може затражити консултације са другом Страном, и обе Стране ће спровести консултације ради избегавања таквог подстицања.

2. Ништа у овом Споразуму неће се тумачити као спречавање Стране да усвоји, одржава или примењује, на недискриминаторан начин, било коју меру коју сматра примереном ради обезбеђивања да се инвестициона активност на територији њене државе спроводи уз пуно уважавање заштите животне средине.

Члан 14.

Улагања и рад

1. Стране су сагласне да није примерено подстицати улагања слабљењем или укидањем права радника која су утврђена законима о раду државе домаћина.

Сходно томе, свака Страна ће обезбедити да се не одриче, нити нуди одрицање од примене закона своје државе о раду, нити их на други начин умањује, ако би такво одрицање или умањење било супротно правима радника утврђеним домаћим законодавством државе и међународним инструментима о раду, као и да не пропусти да ефективно примењује законе своје државе о раду кроз трајан или понављајући ток поступања или непоступања.

Уколико једна Страна сматра да је друга Страна понудила такав вид подстицања, може затражити консултације са другом Страном, и обе Стране ће спровести консултације ради избегавања таквог подстицања.

2. Ништа у овом Споразуму неће се тумачити као спречавање државе Стране да усвоји, одржава или примењује, на недискриминаторан начин, било коју меру коју сматра примереном ради обезбеђивања да се инвестициона активност на њеној територији спроводи у складу са основним стандардима рада.

Члан 15.

Процене утицаја

1. Улагачи ће спроводити процене утицаја на животну средину и друштво за свако планирано улагање или проширење постојећег улагања. Такве процене морају бити у складу са законодавством Државе домаћина, законодавством Државе порекла, као и релевантним међународним правом.
2. Процене утицаја из става 1. обухватиће и процену утицаја на људска права лица која живе у подручјима која би потенцијално могла бити погођена улагањем.
3. Улагачи или њихова улагања дужни су да учине јавним и доступним процене утицаја на животну средину и друштво локалним заједницама или другим заинтересованим странама, и то благовремено и на делотворан начин, како би се омогућило да се доставе коментари улагачу, улагању или надлежним органима пре окончања поступака Државе домаћина који се односе на оснивање улагања.
4. Повреда одредаба овог члана од стране улагача или улагања сматраће се повредом закона Државе домаћина који се односи на оснивање и пословање улагања.

Члан 16.

Суброгација

1. Уколико једна Страна или овлашћена институција њене државе изда гаранцију у вези са обештећењем од некомерцијалних ризика у погледу улагања било ког њеног улагача на територији државе друге Стране, и изврши исплату таквом улагачу по основу потраживања у складу са овим Споразумом, друга Страна се саглашава да та прва Страна или овлашћена институција њене државе има право, на основу суброгације, да остварује права и потражује захтеве тих улагача.

Суброгирана права или потраживања не могу премашити изворна права или потраживања таквих улагача.

2. У случају суброгације, како је дефинисано у ставу 1. овог члана, улагач нема право да самостално покреће поступак у вези са потраживањем, осим ако за то није овлашћен од Стране или овлашћене институције њене државе.

Члан 17.

Борба против корупције

1. Свака Страна ће обезбедити да се предузму мере и активности ради спречавања и сузбијања корупције у вези са питањима која су обухваћена овим Споразумом.
2. Улагачи, у вези са њиховим улагањима, не смеју, пре самог улагања нити након тога, нудити, обећавати или давати било какву неосновану новчану или другу корист, директно или преко посредника, службеном лицу Државе домаћина или лицу блиском таквом службеном лицу, у корист тог лица или трећег лица, ради тога да службено лице или треће лице поступи или се уздржи од поступања у вези са обављањем службених дужности, с циљем стицања било какве погодности у вези са планираним улагањем или било којом лиценцом, дозволом, уговором или другим правом у вези са улагањем.
3. Улагачи, у вези са њиховим улагањима не смеју учествовати у било ком делу описаном у ставу 2. овог члана, укључујући подстицање, помагање, учешће, заверу ради извршења или одобравање таквих радњи.
4. Повреда овог члана од стране улагача у вези са њиховим улагањима сматраће се повредом закона Државе домаћина који се односи на оснивање и активности у вези са улагањем.
5. Стране овог Споразума ће, у складу са релевантним законодавством своје државе, кривично гонити и санкционисати лица која су прекршила прописе којима се утврђује ова обавеза.

Члан 18.

Одговорност улагача у Држави порекла

1. Улагачи подлежу одговорности пред судовима своје Државе порекла за радње или одлуке које су донете у вези са улагањем, уколико такве радње или одлуке проузрокују значајну штету, телесне повреде или губитак живота у Држави домаћину.
2. Држава порекла ће обезбедити да њен правни систем и правила омогуће, или да не спречавају и неоправдано ограничавају покретање поступака пред њеним домаћим судовима ради утврђивања одговорности улагача за штету у вези са њиховим улагањима насталу услед наводних радњи, одлука или пропуста улагача у вези са њиховим улагањима на територији Државе домаћина.

Члан 19.

Приступ информацијама о улагачу

1. Државе домаћини имају право да затраже од улагача, потенцијалног улагача или његове Државе порекла информације које се односе на историју корпоративног управљања улагача и његову праксу као улагача, укључујући и у његовој Држави порекла.

2. Државе домаћини ће заштитити поверљиве пословне информације које добију у овом контексту.
3. Државе домаћини могу учинити доступним јавности, у заједници у којој се улагање налази или у којој се планира, информације које су достављене, под условом да се тиме не угрожава заштита поверљивих пословних података и да је такво објављивање у складу са важећим домаћим прописима.

Члан 20.

Ускраћивање користи

Држава домаћин може, у било ком тренутку, укључујући и након покретања арбитражног поступка у складу са чланом 24. овог Споразума, ускратити користи предвиђене овим Споразумом:

1. улагању или улагачу који је у власништву или под контролом, непосредно или посредно, лица или правних субјеката Државе домаћина; или
2. улагању или улагачу који је у власништву или под контролом, непосредно или посредно, лица или правних субјеката државе која није страна овог Споразума, када Држава домаћин примењује или одржава мере према таквој држави које би биле нарушене или заобилажене уколико би се користи из овог Споразума признале том улагачу или његовом улагању;
3. улагању или улагачу који је основан или реорганизован са главним циљем стицања приступа механизмима за решавање спорова предвиђеним овим Споразумом; или
4. улагачу чије улагање не представља суштинску пословну активност на територији Државе домаћина.

Члан 21.

Право државе на регулисање

1. У складу са обичајним међународним правом и другим општим принципима међународног права, Држава домаћин има право да предузима регулаторне или друге мере ради обезбеђивања да развој на њеној територији буде у складу са циљевима и начелима одрживог развоја, као и са другим легитимним друштвеним, еколошким и економским циљевима јавне политике.
2. Ради веће правне сигурности, недискриминаторне мере које Страна предузима ради испуњавања својих међународних обавеза из других уговора, неће се сматрати повредом овог Споразума.

Члан 22.

Друштвена одговорност привредног друштва

Свака уговорна Страна треба да подстиче привредна друштва која послују на њеној територији или су под њеном јурисдикцијом да добровољно укључе међународно признате стандарде друштвене одговорности у своје пословне праксе и унутрашње политике, као што су изјаве о начелима које су подржале или усвојиле државе Страна.

Ови принципи се односе на питања као што су права радника, заштита животне средине, људска права, односи са заједницом и борба против корупције.

Члан 23.**Спречавање спорова и мирно решавање**

1. Сваки спор између Страна, или између Улагача и Стране, решаваће се, уколико је то могуће, мирним путем, консултацијама и преговорима, који могу обухватити и поступке у којима учествује трећа страна, као што су мирење или медијација.
2. Уколико се спор не реши у року од шест (6) месеци од дана када је Страна или улагач упутио захтев за консултације и преговоре у складу са ставом 1 овог члана, та Страна или улагач може покренути арбитражни поступак у складу са чланом 24. или чланом 25. овог Споразума.

Члан 24.**Решавање спорова између Стране и улагача државе друге Стране**

1. Овај члан се примењује на спорове између улагача и Државе домаћина који произлазе из улагања и односе се на наводну повреду обавезе Државе домаћина из овог Споразума, која је проузроковала губитак или штету за улагача или његово улагање.
2. Овај члан се не примењује на спорове између улагача и Државе домаћина који:
 - а) се односе на мере које се тичу фосилних енергетских извора или производа и услуга повезаних са њима;
 - б) се односе на улагање извршено путем преварног приказивања, прикривања чињеница, корупције или понашања које представља злоупотребу поступка; или
 - в) произлазе из догађаја који су се одиграли пре ступања на снагу овог Споразума.
3. Уколико се спор не може решити путем консултација и преговора у складу са чланом 23. овог Споразума, улагач може поднети спор на арбитражу у складу са:
 - а) Конвенцијом о решавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава („ICSID Конвенција”), уколико је применљива на Стране;
 - б) Правилима арбитраже Међународне привредне коморе (ICC);
 - в) Правилима арбитраже Комисије Уједињених нација за међународно трговинско право (UNCITRAL); или
 - г) другим арбитражним правилима, уколико се све стране у спору сагласе.
4. Једном када се спор поднесе једном од арбитражних механизма предвиђених у ставу 3, избор поступка је коначан.
5. Улагач може поднети захтев за арбитражу у складу са овим Споразумом само под следећим условима:
 - а) да је прошло најмање шест (6) месеци од дана подношења захтева за консултације и преговоре из члана 23. овог Споразума;
 - б) да је улагач исцрпео домаће правне лекове пред судовима Државе домаћина; и

в) да није протекло више од три (3) године од дана када је улагач сазнао или је могао сазнати за наводну повреду која је изазвала губитак или штету за њега или његово улагање.

6. Свака страна у спору сносиће трошкове свог заступања у арбитражном поступку.

Трошкове арбитра и остале трошкове поступка сносиће стране у спору у једнаким деловима. Међутим, арбитражни трибунал може одлучити да све трошкове, укључујући трошкове правног заступања, или већи део трошкова, сноси неуспешна странка, уколико се утврди да је њена чињенична или правна тврдња очигледно неоснована, или да је странка ометала ефикасност и благовременост поступка.

7. Ниједна мера принуде, пре или после доношења коначне арбитражне одлуке — као што су заплена, пленидба или извршење — не може се предузети против имовине Државе домаћина.

Члан 25.

Решавање спорова између Страна

1. Овај члан се примењује на спорове између Страна који се односе на тумачење или извршавање овог Споразума.
2. Стране ће настојати у доброј вери да постигну правично и брзо решење сваког спора путем консултација и преговора, у складу са чланом 23. овог Споразума.
3. Уколико се спор не може решити путем консултација и преговора, било која Страна може поднети спор на решавање:
 - а) ad hoc арбитражном трибуналу у складу са одредбама овог члана;
 - б) сталној арбитражној институцији, у складу са правилима те институције; или
 - в) Међународном суду правде.
4. Када једна Страна поднесе спор на решавање ad hoc арбитражном трибуналу:
 - а) Трибунал ће се састојати од три арбитра. Свака Страна ће именовати по једног арбитра, а два тако именована арбитра ће, уз сагласност обе Стране, именовати држављанина треће државе за председавајућег трибунала.
 - б) Ако трибунал не буде образован у року од шест (6) месеци од дана подношења захтева за арбитражу, било која Страна може, у одсуству другог споразума, затражити од Председника Међународног суда правде да изврши неопходна именовања. Уколико је Председник држављанин било које од држава Страна или је спречен да изврши именовање, члан Суда следећи по старешинству, који није држављанин ниједне од држава Страна, биће замољен да изврши неопходна именовања.
 - в) Трибунал ће сам утврдити своја процедурална правила.
 - г) Сви захтеви ће бити поднети, а све расправе окончане у року од шест (6) месеци од дана именовања трећег арбитра, осим ако се Стране другачије сагласе.
 - д) Трибунал ће одлуке доносити већином гласова. Такве одлуке су коначне и обавезујуће за обе Стране.

ђ) Трибунал ће настојати да донесе своју одлуку у року од два (2) месеца од дана подношења завршних поднесака Страна.

5. Свака Страна у спору сносиће трошкове свог заступања у арбитражном поступку.

Трошкове арбитра и остале трошкове поступка сносиће Стране у спору у једнаким деловима, осим ако трибунал, у изузетним околностима, не одлучи да све трошкове, укључујући трошкове правног заступања, или већи део трошкова, сноси једна од Страна.

6. Одлука трибунала биће обавезујућа за обе Стране.

Члан 26.

Финансирање од треће стране

1. Употреба и учешће финансирања од стране трећег лица није дозвољено у арбитражним поступцима из члана 24. овог Споразума, осим у следећим случајевима:
 - а) ако су све странке у спору изричито дале сагласност на такво учешће; или
 - б) ако странка у спору:
 - і. обавести арбитражни трибунал и другу странку у спору о постојању и идентитету финансијера трећег лица, и
 - іі. обезбеди депозит или другу гаранцију за трошкове у износу и облику који одреди трибунал.
2. За потребе овог члана, финансирање од треће стране значи споразум о финансирању са тужиоцем или туженим, када лице које није странка у спору има економски интерес за исход арбитражног поступка.
3. Следеће се не сматра финансирањем од треће стране у смислу овог члана:
 - а) финансирање између повезаних друштава у оквиру исте корпоративне групе;
 - б) споразуми о накнади између странке и њеног правног заступника; или
 - в) посредни интерес, као што је интерес банке која је странци одобрила кредит у оквиру редовног пословања, а не посебно ради финансирања арбитражног поступка.
4. Повреда овог члана има за последицу одбацивање спора.

Члан 27.

Измене и допуне

Овај Споразум може бити измењен уз узајамну сагласност Страна, путем размене дипломатских нота или потписивањем споразума о измени и допуни. Измена ће ступити на снагу по окончању исте процедуре која је предвиђена за ступање на снагу овог Споразума у његовом члану 28.

Члан 28.

Ступање на снагу

Стране ће се међусобно обавестити у писаној форми о окончању својих унутрашњих правних процедура неопходних за ступање на снагу овог Споразума.

Овај Споразум ће ступити на снагу тридесет (30) дана од дана пријема касније ноте о обавештењу.

Члан 29.

Трајање и отказивање

1. Овај Споразум остаје на снази у трајању од десет (10) година. Било која Страна може обавестити о намери отказивања овог Споразума најмање шест (6) месеци пре истека наведеног периода. Уколико такво обавештење не буде достављено, Споразум ће остати на снази на неодређено време, све док једна Страна у писаној форми не обавести другу Страну о својој намери да га раскине.
2. Страна може раскинути овај Споразум слањем писаног обавештења дипломатским каналима другој Страни. Раскид производи дејство на дан који одреде Стране, или, уколико се Стране не могу сагласити, шест (6) месеци од дана достављања обавештења о раскиду.
3. У погледу улагања извршених пре дана престанка важења овог Споразума, а која потпадају под његов домен, одредбе свих осталих чланова овог Споразума остају на снази три (3) године од дана престанка важења.

Члан 30.

Периодични преглед овог Споразума

1. Стране ће се састати или одржати консултације сваких пет (5) година након ступања на снагу овог Споразума, ради разматрања његове примене и ефикасности, укључујући и ниво узајамних улагања између Страна.
2. Стране могу предузети заједничке мере ради унапређења ефикасности примене овог Споразума.

Сачињено у Ташкенту, дана 28.10.2025., у два оригинална примерка, сваки на српском, узбекистанском и енглеском језику, при чему су сви текстови подједнако аутентични. У случају разлике у тумачењу одредаба овог Споразума, меродаван је текст на енглеском језику.

За Владу Републике Србије

За Владу Републике Узбекистан

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, којом је прописано да Народна скупштина потврђује међународне уговоре кад је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Економске односе Републике Србије и Републике Узбекистан карактерише релативно скроман обим трговинске размене (око 33 мил. УСД у 2024, уз готово уравнотежен биланс), скроман обим размене услуга, недостатак инвестиција, као и пораст броја узбекистанских радника на тржишту рада Републике Србије (тренутно око 500). Према вредности укупне спољнотрговинске размене Републике Србије са светом у 2024.г, Узбекистан се налази на 80. месту. Српски извоз предводе индустријска опрема и материјали (моторна уља, компресори/турбине, хидраулика, амбалажа, папир/картон, нишне машине), уз специјализовани агро-програма (садни/семенски материјал), а увоз из Узбекистана углавном чини памучни текстил и конфекција. Билатерални односи између Републике Србије и Републике Узбекистан су добри и пријатељски, без отворених питања.

Потписивањем и ступањем на снагу Споразума о узајамном подстицању и заштити улагања између Владе Републике Србије и Владе Републике Узбекистан створиће се правни основ и повољан правни оквир за успостављање нових облика привредне сарадње између две земље. Тако дефинисан правни основ, заснован на поштовању међународних стандарда у овој области, као што су: гарантовање улагачима националног и третмана најповлашћеније нације, слободног трансфера средстава од улагања, обезбеђења накнаде у случају експропријације и губитака насталих услед тзв. „некомерцијалних ризика“ као и гарантовање непристрасног арбитражног поступка заснованог на међународном праву у случају евентуалног спора између улагача и једне од Страна уговорница, допринеће повећању укупног нивоа узајамних улагања.

Наведени Споразум допринеће повећању узајамних улагања између две земље. Њиме се обезбеђује национални третман наших улагача у Републици Узбекистан, као и заштита по основу третмана „најповлашћеније нације“. Имајући у виду очекивања да ће Република Србија вршити у блиској будућности одређене инвестиције у овој земљи, потписивањем и ступањем на снагу Споразума обезбедиће се заштита наших улагача у случају евентуалне експропријације и обезбедиће се могућност подношења захтева за решавање евентуалног спора пред међународном арбитражом. Поред тога, обезбедиће се заштита улагачима у случају губитака које може претрпети у случају тзв. „некомерцијалних ризика“, као што су оштећење или уништење улагања као последица немира, нереда и сличних догађања. Споразумом се посебно прописује процедура решавања спорова између две државе у вези овог Споразума у складу са међународним стандардима.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. потврђује се да је Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Узбекистан о узајамном подстицању и заштити улагања, потписан у Ташкенту, Република Узбекистан 28. октобра 2025. године, у оригиналу на српском, енглеском и узбекистанском језику;

Чланом 2. утврђује се текст Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Узбекистан о узајамном подстицању и заштити улагања у оригиналу на српском језику;

Чланом 3. утврђено је ступање на снагу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Узбекистан о узајамном подстицању и заштити улагања.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОПИСА

За спровођење овог закона нису потребна средства из буџета Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Уз Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Узбекистан о узајамном подстицању и заштити улагања, није потребно доставити Извештај о спроведеној анализи ефеката с обзиром на то да доношење овог закона представља испуњавање обавезе потврђивања међународних споразума, у складу са чланом 49. став 1. тачка 4) Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика.